

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 4. 11. 2021

Sayı: 280

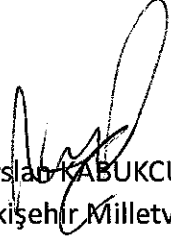

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim ekte gerekçesi ile birlikte sunulmaktadır.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 04/11/2021

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 5 Kasım 2021	Esas No: 2/3926

TBMM	
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİGİ	
	05 Kasım 2021
Numara:	

05 Kasım 2021
907741

GENEL GEREKÇE

Uluslararası sözleşmelerde(Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesinin m1. "...on sekiz yaşına kadar her insan çocuk sayılmaktadır.") ve hukukumuzda çocuk, 18 yaşını bitirmemiş kişi olarak kabul edilmektedir. Bu çerçevede 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda(m6/1b "Çocuk deyiminden; henüz onsekiz yaşını doldurmamış kişi..."), Çocuk Koruma Kanunu'nda(m3/1a "Çocuk: Daha erken yaşta ergin olsa bile, onsekiz yaşını doldurmamış kişiyi;...") ve Ceza Muhakemesi Kanunu(CMK)'nda çocuk kavramı yer almaktadır.

Çocuklar hakkında getirilen düzenlemeler çocuklara özgüdür ve öncelik çocuğun menfaatidir, çocuklar hakkındaki yargılama dosyasının büyüklerle ilgili yargılama dosyası ile birleştirilmesi halinde uygulanacak olan usul hükmü çocuklara özgü usul hükmü olmalıdır, aksi durumda çocuklar ile ilgili olarak getirilen özgü düzenlemelerin bir anlam ya da maslahatı kalmayacaktır, esasen yargılamanın kapalı olarak yapılması çocukların lekelenmeme hakkı bağlamında getirilmiş olan bir ilkedir, çünkü çocuklar büyüklerle göre toplumsal riske daha ziyade açıktır, aslında büyüklerde toplumsal riske açıktır, ancak konun koyucu küçüklerin toplumsal riske olan zaafiyetinin daha belirgin olması nedeni ile çocuklar hakkındaki yargılamanın kapalı olarak yapılmasına, büyükler ile ilgili olarak yapılan yargılamaların ise açık olarak yapılmasını düzenleme altına almıştır. Büyüklerin yargılamaşının kapalı olarak yapılması büyüklerle bir zarar vermeyecektir, aksine büyüklerin de faydasına olan bir durumu ortaya çıkartacaktır, küçüklerin yargılamaşının açık yapılması ise telafisi mümkün olmayan menfaat zedelenmesini ortaya çıkartacaktır[Yargıtay 6. Ceza Dairesinin 23.09.2013 gün ve 19177-18274 sayılı kararı].

Çocuk mahkemeleri duruşma salonlarında yasada belirtilenler dışında kimsenin bulunmamasına özen gösterilmekle birlikte, bazen duruşma salonlarında sırasını bekleyen avukatlar, mağdurun yakınları, gazeteciler ve diğer kişiler bulunabilmektedir. Bu kişilerin duruşma salonundan çıkarılmasını talep etmek gerekir. Bu kurala uyulmaması Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6/1. maddesine yani adil yargılanma hakkına aykırılık oluşturacaktır[Türkiye Baroları Birliği: Suça Sürüklenen Çocuklara Hukuki Yardım, Ankara 2010]

Suça sürüklenen çocuk bakımından kural duruşmanın kapalı yapılması; hükmün de kapalı duruşmada açıklanmasıdır.[CMK Madde 185/1] Bu halde mahkemenin, kapalılık kararı verip vermeme konusunda takdir hakkı bulunmamaktadır. Kanun bu durumdan zorunlu kapalılık olarak söz etmektedir.

Bir suçun mağdurunun veya tanığın çocuk olduğu durumda da, mağdur küçüğün yararı gereği duruşmanın kapalı yapılmasını gerekebilecektir. Ancak bu durumda CMK 182/2 gereğince kapalılık talep edilmesi gereklidir. Diğer bir deyişle kanunda zorunlu kapalılık durumu, onsekiz yaşını doldurmamış sanık için düzenlenmiş olup onsekiz yaşını doldurmamış suçun mağduru veya tanık için düzenlenmemiştir.

Çocukların korunması gizliliği gerektirir ve bu hususta anayasamız küçüklerin yargılanması hakkında kanunla özel hükümler konulacağını emretmiştir.(Türkiye Cumhuriyeti Anayasası madde 141/2).

Bu sebeple, çocuk mağdurların ve tanıkların mahremiyetini ve kimliklerini kısacası tüm haklarını uygun şekilde koruyarak ve kimliklerinin tespit edilmesine yol açabilecek bilgilerin uygunsuz bir biçimde yayılmasını önlemek amacıyla uygun önlemler alınması elzemdir.

Tüm bu gerekçelerle, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 185'inci maddesinde yer alan zorunlu kapalılık durumunun genişletilerek, gerek suç mağduru çocukların ve gerekse de suçta tanık olan çocukların korunmasında daha etkin bir uygulama amaçlanmaktadır.

5271 SAYILI CEZA MUHAEMESİ KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 185 inci maddesinin birinci fıkrasına "Sanık" ibaresinden sonra gelmek üzere "mağdur ve tanık" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 2- Bu kanun yayımı tarihinde yürülüğe girer.

MADDE 3- Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.